

KEUNSTWURK

UNDERWEIS

BELEIDSPLAN 2025-2028

CULTUUR MAAKT STERKER

Vol trots presenteren wij het meerjaren beleidsplan 2025-2028 *Underweis*. Kunst en cultuur zijn essentieel voor een gelukkige en welvarende samenleving. Toegang tot cultuur is een basisvoorwaarde voor goed samenleven waarin iedereen een plek heeft en mee kan doen. Cultuur bouwt bruggen tussen mensen, platteland en stad en over de verschillende domeinen heen.

Ontwikkelen en **verbinden** staan centraal in ons beleidsplan en komen terug in de aangescherpte missie en visie. Ontwikkelen omdat cultuur een belangrijke rol in innovatie en bewustwording kan vervullen. Dat is zowel kunstinhoudelijk, maar vooral door op vernieuwende wijze bij te dragen aan de mienskip, aan welzijn, aan meedoen, aan talentontwikkeling, aan onderwijs, aan politiek-maatschappelijk debat. Verbinden omdat wij als organisatie hierin voor een spilfunctie kunnen vervullen omdat wij in verbinding staan met het veld en met de provincie door uitvoering te geven aan het provinciale cultuurbeleid.

Ontwikkelen en verbinden zijn rollen die we zeer serieus nemen en goed bij ons passen. Daarom hebben we met diverse stakeholders en intern aan dit beleidsplan gewerkt tegen het licht van de aankomende bezuinigingen.

Dit beleidsplan geeft helder aan wat de missie en visie en profiel is en welke belangrijke taken we de komende jaren gaan uitvoeren in verschillende programma's. We leggen uit hoe we naar de ontwikkelingen in het veld kijken, welke rol we vervullen om het cultureel ecosysteem verder te laten bloeien en hoe we de organisatie verder willen ontwikkelen. Wij gaan de komende jaren samen met onze partners, het culturele veld en de provincie Fryslân inzetten op verbinding en ontwikkeling!

Wy sjogge der nei út!

Douwe Zeldenrust
directeur-bestuurder

- 1 EEN BLOEIEND CULTUREEL ECOSYSTEEM VOOR FRYSLÂN** 4
EEN UITDAGENDE PROVINCIALE OPDRACHT
- 2 RESULTATEN: KUNST EN CULTUUR OM TE DELEN** 7
EVALUATIE SAMENWERKING PROVINCIE
- 3 MISSIE, VISIE EN STRATEGIE** 11
ROL(L)EN EN EEN AANPAK VOOR GOED SAMENWERKEN
STRATEGIEËN / SAMENWERKING EN PARTNERS
- 4 PROGRAMMA'S, ACTIVITEITEN EN RESULTATEN** 18
AMATEURKUNST / STIPE / CULTUUREDUCTIE /
TALENTONTWIKKELING / BEELDDE KUNST / EVALUATIE EN MONITORING
PROGRAMMALIJNEN
- 5 ORGANISATIE** 33
DE CULTURELE CODES
- 6 FINANCIËN EN TOELICHTING OP DE BEGROTING** 38
- 7 COMMUNICATIE, PUBLICITEIT EN MARKETING** 39
AMBITIES EN ACTIEPUNTEN
- 8 BRONNENLIJST** 42

BIJLAGE 1 Provinciale opdracht aan Keunstwurk

BIJLAGE 2 Samenwerkingspartners

BIJLAGE 3 Uitwerking van de culturele codes

**1
EEN
BLOEIEND
CULTUREEL
ECOSYSTEEM
VOOR
FRYSLÂN**

De culturele sector van Fryslân is rijk en veelzijdig met de vele verenigingen, enthousiaste amateurbeoefenaars en de initiatiefnemers met nieuwe ideeën, die kleur aan de mienskip geven. De culturele instellingen, makers en nieuwe talenten inspireren en verwonderen publiek en deelnemers en het verenigingsleven is volop in ontwikkeling. Daarnaast is het onderwijs een integraal onderdeel van de sector. Kinderen en jongeren krijgen de kans om hun talenten te ontdekken en krijgen zo ontwikkelkansen. Meedoen aan cultuur zorgt voor betrokken en gelukkige Friezen. Met hun unieke blik zorgen cultuurmakers voor creatieve inzichten en oplossingen die ingezet kunnen worden voor cultureel-maatschappelijke uitdagingen. Kinderen en jongeren krijgen door cultuureducatie volop de ruimte om zichzelf verder te ontwikkelen en raken geïnspireerd door middel van kunst en cultuur. Kunst en cultuur vormt daarmee een rode draad door de mienskip en cultuurparticipatie, -educatie en welzijn dragen bij aan dezelfde doelen en versterken elkaar. Onze provincie is vooral zo onderscheidend, omdat de Mienskip actief is. Jaarlijks worden honderden culturele activiteiten georganiseerd en bezocht door de mienskip. Dit toont aan, dat cultuur voor Fryslân een belangrijke rol speelt. Met al deze spelers in het werkveld is de provincie onderscheidend als het gaat om de rijkdom aan amateurkunst, de talloze initiatieven uit de mienskip, kansen voor talenten en onze inzet voor cultuureducatie.

Samenwerking tussen al deze partijen is cruciaal om echt impact te kunnen maken in de provincie, maar dat is geen vanzelfsprekendheid. Keunstwurk speelt voor die culturele sector in al haar verscheidenheid op verschillende manieren een belangrijke rol. We ondersteunen verenigingen bij tal van ontwikkelingen, brengen talentontwikkeling een stap verder, delen kennis en inspiratie op festivals, bij kunstmanifestaties in het landschap en verbinden actief cultuur in de school. De collega's in het veld bestaan uit een grote groep vrijwilligers, getalenteerde docenten, schoolbestuurders en -directeuren, interne cultuurcoördinatoren, leerkrachten en icc'ers binnen het cultuuronderwijs. We werken zij aan zij, met en voor de mienskip. En natuurlijk met de vele verenigingen, culturele instellingen, (professionele) initiatiefnemers, talentvolle (jonge) makers, enthousiaste beoefenaars en (beeldend) kunstenaars. We verbinden de juiste mensen, kennis en plannen aan elkaar en we jagen nieuwe initiatieven, projecten en samenwerkingen aan.

Al deze mensen, instellingen, initiatieven en projecten vormen samen met Keunstwurk het Friese culturele ecosysteem. Het ministerie van OCW definieert een cultureel ecosysteem als volgt: *“Het geheel van onderlinge verbonden netwerken in het culturele en kunstenveld. Culturele ecosystemen bestaan op internationaal, landelijk en provinciaal niveau”*. Wij voegen aan deze definitie toe dat het culturele ecosysteem in Fryslân zich op zowel lokaal en regionaal niveau manifesteert. We vinden het belangrijk om het cultureel

ecosysteem als kader te gebruiken, omdat we ons realiseren dat juist in Fryslân het culturele veld uit zoveel verschillende partners en doelgroepen bestaat en dat maakt onze rol heel divers!

EEN UITDAGENDE PROVINCIALE OPDRACHT

In de ogen van Keunstwurk is Keunstwurk in de provincie Fryslân dé 'spin in het web' wanneer het gaat om samenwerkingen en verbindingen in de Friese cultuursector. Een onmisbare rol in de huidige tijd met ontzettend grote opgaves. De rol van Keunstwurk wordt met de nieuwe cultuurnota van de provincie Fryslân versmald en de financiering vanuit de provincie neemt aanzienlijk af. Dat betekent dat we de uitdagende opdracht hebben om onze rol en werkzaamheden aan te passen, zonder de verbindende kracht en innovatief vermogen te verliezen. We blijven primair inzetten op het gesprek met onze doelgroepen en blijven hen deskundiger en vaardiger maken. Door de bezuiniging zal er minder ruimte zijn om bijvoorbeeld nieuw aanbod te ontwikkelen.

Met het bestuursakkoord 2023-2027 van de provincie werd al duidelijk dat, politiek gezien, de nadruk de komende jaren op het ondersteunen van amateurkunstverenigingen en initiatieven zal liggen. Uit de cultuurnota blijkt dat we de komende beleidsperiode alleen subsidie ontvangen voor taken op dit gebied (amateurkunst, Stipe, mienskips-projecten), voor het faciliteren van cultuureducatie in het primair onderwijs (KEK), voor talentontwikkeling in het kader van project Fulkaan en voor het Taalplan Frysk. Dat betekent dat we geen subsidie meer ontvangen voor cultuureducatie in het voortgezet onderwijs, inclusief Kunstbende, en voor het Steunpunt Beeldende Kunst. Inmiddels zijn we tot overeenstemming gekomen met de provincie om Kunstbende wel te borgen binnen de exploitatie van Keunstwurk. Ten opzichte van de afgelopen jaren, gaan we jaarlijks minder financiële steun ontvangen van de provincie. Dat is een daling van 20% (inclusief indexering) in de van de provincie afkomstige inkomsten. Deze versmalling zorgt ervoor dat we intern lastige keuzes moeten maken. De concrete opdracht die de provincie aan Keunstwurk gegeven heeft, is te lezen in bijlage 1.

Keunstwurk als verbindende factor in het cultureel ecosysteem van Fryslân.

2

**RESULTATEN:
KUNST EN CULTUUR
OM TE DELEN**

Het beleidsplan 2021-2024

Kunst en Cultuur om te delen heeft veel resultaten opgeleverd, we delen de meest opvallende resultaten.

- De afgelopen vier jaar hebben we de deskundigheidsbevordering voor het culturele veld bestendig, is er veel aan netwerkvorming gedaan en zijn er plannen voor Fulkaan ontwikkeld.
- Bij het Fulkaan-programma werkten we aan het ontwikkelen van het programma en werkten we toe naar een vierjarige aanvraag. Hier zagen we de afgelopen jaren een groeiend aantal deelnemers, met een hoogtepunt in 2024 waar meer dan 100 jongeren deelnamen aan de Simmer Academy.
- Vanaf 2022, na de coronacrisis zijn de geplande programma's succesvol uitgevoerd. Zo hebben we o.a. de organisatie van Kunstbende als onafhankelijke partij naar Keunstwurk gehaald, zodat er ruimte is voor jaarlijkse verbetering en groei. Met als resultaat een koppeling met het voortgezet onderwijs, diverse scholenbezoeken, betere spreiding van deelnemers en een groter wordend aantal deelnemers.
- Er zijn grote stappen gezet op het gebied van beeldende kunst. We kozen voor een bredere inzet richting het veld om ook kunstenaars en kunstvakdocenten beter te kunnen ondersteunen.
- Er is een cultuureducatie- en participatiesamenwerking met Arcadia opgezet dat resulteerde in het mienshipsprogramma IIS en activiteiten binnen cultuureducatie.
- Gericht ingezet op participatie, legden we de afgelopen jaren een accent in de richting van amateurkunstverenigingen. We hebben talloze keukentafelgesprekken gevoerd, wat geresulteerd heeft in een bredere regio-aanpak op dit gebied en we ontwikkelden het succesvolle concept Moetingsjûnen gedurende de afgelopen periode.
- Met Sport Fryslân en Doarpswurk is het project Ûnderweis yn Súdwest opgezet om met verenigingen nieuwe manieren te onderzoeken, te ontdekken en te ontwikkelen voor een toekomstbestendig en vitaal verenigingsleven. De opbrengst en resultaten van deze pilot waren teleurstellend en heeft ons onvoldoende inhoudelijke meerwaarde opgeleverd om hier de komende beleidsperiode op voort te borduren.
- Het ontwikkelen van nieuw aanbod. Het Kânseboerd is hiervan een mooi voorbeeld, waarin het gesprek met het veld op een levendige manier op gang gebracht wordt. Met recht een succes te noemen, want niet alleen is dit spel in Fryslân ontdekt, maar ook op diverse plekken buiten de provinciegrenzen.
- Op Europees niveau maakten we een slag met internationale uitwisseling met Europese partners in het programma Culture Up. Dankzij de snelle afstemming met landelijke en Europese partners zijn de Europese netwerken versterkt, belangrijk voor Fryslân!

- Op organisatorisch gebied hebben we de afgelopen jaren niet stil gezeten. Eén van de belangrijkste ontwikkelingen daarin is dat we vanaf 2023 aan de slag zijn gegaan vanuit zes programmalijnen die zijn uitgewerkt volgens het principe van de OGSM's (*Objectives, Goals, Strategies en Measures*, ofwel Ambitie, Doelen, Aanpak en Maatregelen). Door deze werkwijze kunnen we de effecten van de programma's goed meten en evalueren. Daarnaast kan er sneller ingezet worden op onder meer verbetering en optimalisatie van de werking van de programmalijnen.
- Daarnaast is de communicatie op een andere manier ingericht. Ten grondslag hieraan lagen vooral het krimpen van de staf en het (genoodzaakt) verkleinen van de omvang van de centrale communicatie en pr.
- Daarnaast wilden we de communicatie efficiënter inrichten, zodat sommige communicatietaken door ondersteunende medewerkers opgepakt kon worden. We zijn daarmee naar een meer decentrale inrichting voor communicatie en pr gegaan. Dat heeft zich uitgewezen in expertise op het gebied van communicatie binnen de programma's in te richten. Bovendien lanceerden we recent een nieuwe website en een opgefriste huisstijl om visueel meer eenheid uit te stralen in alles wat we doen.

EVALUATIE SAMENWERKING PROVINCIE

Halverwege de periode *Nij Poadium*¹, de vorige cultuurnota van de provincie, hebben we samen met de provincie Fryslân een evaluatie uitgevoerd over de mienshipsinitiatieven en amateurkunst.

We voerden een heel aantal gesprekken met de provincie en volgden een werksessie onder leiding van Tamara Bok met de focus om elkaar op een verdiepte wijze te leren kennen. De Culturele Zaak heeft de evaluatie uitgevoerd. Insteek van de werksessies was dat we tot gezamenlijke (beleids)uitgangspunten kwamen, die voor de toekomst een basis vormen voor een open en constructieve samenwerking. Uit deze sessies is naar voren gekomen dat:

- Keunstwurk en de provincie elkaar informeel willen spreken, vanuit vertrouwen willen samenwerken;
- Beide partijen de activiteiten van Keunstwurk integraal en binnen de context van het culturele ecosysteem willen bezien;
- Beide partijen op zoek willen naar integrale doelstellingen, die beide organisaties helpen om hun ambities waar te maken;
- Klantonderzoek en de behoeften van het veld centraal moeten staan in de werkzaamheden van Keunstwurk.

¹ <https://www.fryslan.frl/nij-poadium-2021-2024>

- Verder is tijdens de bijeenkomsten naar voren gekomen dat het goed zou zijn als er een eenduidig uitvoeringskader voor alle activiteiten komt, dat duidelijk maakt wat precies de verantwoordelijkheden van Keunstwurk zijn.
- Daarnaast kwam naar voren dat we nog duidelijker met een herkenbaar aanbod de organisatie zouden kunnen profileren en dat we een slag kunnen maken in de externe communicatie waar de organisatie wel en niet van is.
- Ook is besproken dat de regiowerking op onderdelen al succesvol is en dat deze uitgebreid zou kunnen worden naar andere activiteiten.
- Als laatste was er aandacht voor het bijhouden en bespreken van resultaten en is de intentie uitgesproken om vaker tussentijds informeel te monitoren en evalueren. Het is de aanbeveling om in dit kader een beperkt aantal resultaatindicatoren op te stellen, in plaats van een groot aantal procesindicatoren. Deze indicatoren zijn terug te lezen onder de programmalijnen, hoofdstuk 4.

3

MISSIE,

VISIE

EN

STRATEGIE

Een stevige basis is belangrijk om onze rol binnen het ecosysteem goed uit te voeren en de sector goed te kunnen bedienen en om de provinciale rol te kunnen uitvoeren vanaf 2025. Op basis van eigen onderzoek, de lessen uit de beleidsperiode 2021-2024 en na afstemming met het werkveld hanteren we vanaf 2025 de volgende vernieuwde missie en visie.

Missie

Keunstwurk versterkt het culturele ecosysteem door kunstenaars, makers, initiatiefnemers, mienskip, (vak)docenten, kinderen, jongeren en gemeenten aan elkaar te **verbinden**, zodat iedereen in Fryslân mee kan doen aan kunst en cultuur.

Visie

Een sterk cultureel ecosysteem maakt het mogelijk dat alle inwoners, van jong tot oud, zich kunnen **ontwikkelen** en dat kunst en cultuur bijdragen aan het oplossen van cultureel maatschappelijke uitdagingen in de mienskip.

ROL(LEN) EN EEN AANPAK VOOR GOED SAMENWERKEN

In de eerdergenoemde evaluatie met de provincie Fryslân is de rol die we vervullen geëvalueerd en opnieuw geformuleerd. Om de missie en visie in de praktijk goed te kunnen toepassen, en naar aanleiding van de evaluatie met de provincie, werken we de komende periode vanuit de volgende rollen:

- **Ontwikkelaar** - Keunstwurk staat midden in het ecosysteem, zet de vraag en behoefte van lokale doelgroepen centraal en ontwikkelt naar deze vraag en behoefte passend aanbod.
- **Kennisdeler** - Keunstwurk informeert door (inter)nationale kennis over kunst en cultuur, cultuureducatie, -participatie en de culturele sector te verzamelen, ontwikkelen en ontsluiten door middel van deskundigheidsbevordering binnen de regio.
- **Verbinder** - Keunstwurk overziet de initiatieven en ontwikkelingen in de regio's van de provincie, verbindt kennis aan de praktijk, verbindt de verschillende spelers in het culturele ecosysteem en verbindt landelijke aan regionale ontwikkelingen.
- **Aanjager** - Keunstwurk signaleert kansen en knelpunten, bespreekt deze met betrokken partijen en ondersteunt initiatieven en samenwerkingen om zo nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken.

STRATEGIEËN

Binnen het cultureel ecosysteem werken we samen met een groot aantal partners die dezelfde idealen, wensen en ambities voor kunst en cultuur in Fryslân nastreven. We onderscheiden ons van deze partners door met ruime ervaring en op basis van (inter)nationale kennis en kunde, een aantal afgebakende activiteiten uit te voeren. Intern zijn deze activiteiten georganiseerd in programma's. Deze programma's lichten we verder toe in het volgende hoofdstuk. Om ervoor te zorgen dat deze activiteiten in de komende beleidsperiode zoveel mogelijk impact bereiken, kiezen we ervoor om vanaf 2025 de volgende drie strategieën op alle programma's zoveel als mogelijk toe te passen:

1. **Keunstwurk werkt als organisatie en binnen elk programma regio-gericht.** Dat betekent dat we de lokale en regionale situatie en grote opgaves als uitgangspunt nemen voor alles wat we doen. We kennen het ecosysteem op lokaal en regionaal niveau goed, spreken regelmatig met belangrijke partners in de regio en zoeken de samenwerking met gemeenten op. We hebben geen one size – fits all aanpak voor de hele provincie, maar onderzoeken met partners welke behoeften, ambities en kansen er lokaal en regionaal liggen. Daar spelen we vanuit de unieke rol binnen het ecosysteem en sterke kwaliteiten op in. De inzet vanuit de verschillende programma's wordt op de lokale behoefte toegespitst. Tussen de programma's onderling vraagt deze ambitie de komende jaren om meer uitwisseling en samenwerking.
2. **Keunstwurk blijft inspelen op nieuwe ontwikkelingen, behoeften en vragen,** door zich klantgericht en flexibel op te stellen. We zetten ons actief in om zoveel mogelijk vragen bij de doelgroepen op te halen en waar mogelijk zelf kansen opmerken. Het is aan de medewerkers om creatief na te denken over wat mogelijk is en een dynamisch aanbod te creëren. Wanneer een vraag vaker terugkomt, kiezen we ervoor een nieuwe aanpak te ontwikkelen en deze toe te voegen aan het vaste aanbod. Tegelijkertijd kan het zo zijn dat een nieuw idee niet uitvoerbaar blijkt. Om deze ambitie te realiseren is het nodig dat er binnen elk programma ruimte voor innovatie is en dat de verschillende programma's en het management team elkaar goed weten te vinden om te bespreken wat wel en niet mogelijk is.
3. **Keunstwurk profileert zich met een kwalitatief sterk aanbod** van kennis, deskundigheidsbevordering en ondersteuning voor de meest gestelde vragen en behoeften. Dit aanbod is uit alle programma's afkomstig en bestaat bijvoorbeeld uit een vast format voor informatie-bijeenkomsten, een vast format voor advisering, cursussen, trainingen, boeken, spellen of een kennisdossier. Door middel van een kennisdossier verspreiden we programma-overstijgende kennis en kunde,

bijvoorbeeld met betrekking tot landelijke regelingen. We bieden niet alles aan, maar wat we aanbieden is getest, effectief en wordt door het veld gewaardeerd. We focussen op kwaliteit en werken daarin slagvaardig en professioneel. Welk aanbod precies wordt ingezet hangt af van de lokale behoeften, maar partners en doelgroepen herkennen het aanbod in ieder geval als iets typisch 'Keunstwurks'. Alle medewerkers zijn goed op de hoogte van het aanbod, ook dat van andere programma's, zodat ze partners naar collega's kunnen verwijzen als dat nodig is.

SAMENWERKING EN PARTNERS

Als centrale speler in het culturele ecosysteem van Fryslân werken we samen met een groot aantal partners. Die partners staan tegelijkertijd weer met elkaar in verbinding. Een deel van het werk dat we doen bestaat uit het versterken van onderlinge verbindingen binnen het ecosysteem. We benaderen partners actief, of dat nou op internationaal, landelijk, provinciaal of regionaal niveau is. Een volledige lijst met samenwerkingspartners is te vinden in bijlage 2.

We kijken de komende jaren uit naar kansen voor cross-sectorale samenwerking en financiering, werken we toe naar het Nationaal Akkoord Amateurkunst en de kerndoelen binnen kunst en cultuur voor het onderwijs.

We blijven manieren vinden om jongeren te bereiken, kunstenaars en makers te ondersteunen waar het kan, door bijvoorbeeld kortdurende kunst en bottom-up initiatieven mogelijk te maken, en blijven we ervoor zorgen dat iedereen mee kan doen.

In samenwerking met gemeenten

Met het oog op een betere samenwerking, zijn we recent met gemeenten in gesprek gegaan om te bezien waar bij hen precies behoefte aan is. Uit die gesprekken blijkt dat we met de programmalijn cultuureducatie inmiddels aardig geworteld zijn in de regio's. Met de andere programmalijnen zijn we nog niet op datzelfde niveau. We onderzochten of er een programmalijn-overstijgende werkwijze is, waarmee we de andere programmalijnen op eenzelfde regio-niveau brengen als educatie en tegelijkertijd de programmalijnen ook onderling kunnen versterken.

Uit de gesprekken met de gemeenten blijkt dat dit geen simpele opgave is. Waar op het gebied van cultuureducatie een duidelijke provincie-brede aanpak bestaat (namelijk KEK), die aan de behoeften van een groot aantal gemeenten voldoet, is dit voor de andere programmalijnen minder het geval. Het is de vraag of een afgebakende provincie-brede aanpak op korte termijn mogelijk gaat zijn voor de andere activiteiten. De gemeenten zijn namelijk erg divers in hun

behoefden en de samenwerkingsmogelijkheden die zij de komende jaren voor zich zien met Keunstwurk. Uit de gesprekken blijkt vooral een sterke behoefte van de gemeenten om in nauw contact met Keunstwurk te staan, zodat we goed op de hoogte zijn van wat er op lokaal niveau speelt en de inzet op deze situatie af kan stemmen.

Alle gemeenten hebben behoefte aan kennis en deskundigheid vanuit Keunstwurk. Strikt genomen is dit niet onderdeel van één programmalijn, maar van alle programmalijnen. Dit betekent dat de medewerkers die binnen een regio werken goed op de hoogte moeten zijn van het aanbod van de hele organisatie, zodat zij kunnen doorverwijzen naar relevante collega's. Er ligt op dit vlak een kans om vaker aanwezig te zijn op de provinciale overleggen van gemeenten op het vlak van cultuur, om daar kennis te delen en aan deskundigheidsbevordering te doen. Meedoen aan deze overleggen is een tijdsefficiënte manier om goed om de hoogte te blijven van wat er in elke regio speelt.

We hebben bij de gemeenten gepeild of er behoefte is aan een regioplan of cultuurakkoord². Enkelen stonden daar positief tegenover, waarmee we de komende periode een pilot-vorm gaan ontwikkelen met als uiteindelijk doel om de pilots een opmaat naar een generieke werkwijze te laten zijn. Iedere gemeente ziet er anders uit en heeft logischerwijs andere behoeften wanneer het gaat over ondersteuning op het gebied van kunst en cultuur. De regioplannen zijn daarom maatwerk. Meer over de regioplannen is uitgewerkt in het volgende hoofdstuk, onder de programmalijn Amateurkunst.

In samenwerking binnen het mienskiploket

De komende jaren gaan we een bijzondere nieuwe samenwerking aan binnen het mienskipnetwerk, waarmee initiatiefnemers met plannen voor hun leefomgeving geholpen worden. We bevinden ons nu in een pilot fase in twee regio's.

Binnen deze regio's werken we samen met Sport Fryslân, Doarpswurk, Streekwurk, een aantal gemeenten en de provincie. Keunstwurk draagt hierin bij vanuit haar betrokkenheid bij en expertise rondom bottom-up cultuurprojecten. De ambitie is dat er een sterke ondersteuningsstructuur voor de initiatieven vanuit de mienskip ontstaat, met één loket dat makkelijk te vinden en te bereiken is. Stipe.frl wordt hiervoor de basis en zal het komende jaar omgebouwd worden tot een digitaal loket ten behoeve van dit netwerk. We zien het als uitdaging om het succes van Stipe breder te trekken, zonder het eigene en herkenbare van Keunstwurk hierin te verliezen. Het mienskiploket is bedoeld voor initiatiefnemers en de mienskip en uitdrukkelijk niet voor het ondersteunen van het amateurkunstveld

² Met een regioplan of cultuurakkoord doelen we op een concreet uitvoeringsprogramma wat per gemeente/ regio afgestemd wordt op de behoefte van de gemeente en in verbinding met de daar gevestigde relevante partners.

zoals amateurkunstverenigingen. Die ondersteuning blijven we vanuit het programma Amateurkunst bieden. We wachten eerst de resultaten, opbrengst en de evaluatie van de pilot af in 2025. Op basis van de evaluatie bepalen we eventuele verdere stappen, mits er voldoende extra budget tegenover staat.

In samenwerking met de amateurkunstkoepels

In aanloop naar de ontwikkeling van dit beleidsplan, hebben we een onderzoek uit laten voeren naar de huidige samenwerkingsvorm tussen Keunstwurk en de amateurkunstkoepels in Fryslân.

De actuele situatie in het amateurkunstenveld en de ontwikkelingen die voor de nabije toekomst op de planning staan (o.a. Nationaal Akkoord Amateurkunst 2025), zijn aanleiding om de invulling t.a.v. de huidige manier van werken tegen het licht te houden. In het *Adviesrapport Structuur Amateurkunstkoepels Fryslân* heeft cultureel adviesbureau Cultuurslagers door o.a. in gesprek te gaan met de besturen van de koepels en een digitale uitvraag aan een focusgroep van verenigingen hiervoor een advies gegeven. Het advies is drieledig. Allereerst is afbakening van taken, die vallen onder belangenbehartiging of verenigingsondersteuning, noodzakelijk.

Verenigingsondersteuning is gericht op het inhoudelijk ondersteunen van amateurkunstverenigingen, op het doorgeven van kennis, informatie, vaardigheden en het faciliteren van ontmoetingen.

Hiervoor is Keunstwurk de aangewezen provinciale partner voor alle verenigingen. Door de brede inzetbaarheid van Keunstwurk en de aanwezige kennis en kunde, worden verenigingen ontzorgd en houden zij ruimte om de reguliere verenigingstaken te doen die ze vrijwillig uitvoeren. De ondersteuning van de vele verenigingen is een veelomvattende taak die bij Keunstwurk dient te liggen. Cultuurslagers adviseert dat de koepels over het onderwerp 'belangenbehartiging' twee keer per jaar met alle koepels overleg voeren samen met de provincie en Keunstwurk. Vanuit het landelijke netwerk, actuele lobby en bestuurlijke kennis kan Keunstwurk advies geven aan de koepels over mogelijke vraagstukken op het gebied van belangenbehartiging.

Daarnaast concludeert Cultuurslagers in het rapport dat de geoormerkte subsidiegelden op dit moment niet volledig in lijn zijn met zowel de provinciale als de ambities van Keunstwurk zelf, waarbij alle Friezen kunst en cultuur kunnen beoefenen. De huidige structuur van de koepels dekt een deel van de kunstdisciplines in de provincie af, maar ook een groot deel echter niet. De huidige financiële inzet is niet meer passend bij niet alleen de ambities van de provincie, maar ook bij het hedendaagse amateurkunstenveld. Cultuurslagers adviseert daarom om de financiering voor de toekomst anders in te richten, waarbij de huidige financieringswijze, in goed overleg met de kunstkoepels, gefaseerd afgebouwd wordt.

Als laatste volgt het advies om de communicatie tussen Keunstwurk en de koepels opnieuw onder de loep te nemen. Om zo transparant mogelijk naar elkaar toe te blijven zouden we in overleg met de koepels kunnen onderzoeken in hoeverre een *Service Level Agreement*³, of een andere passende vorm van een samenwerkingscontract, gewenst of noodzakelijk is.

Met deze drie adviezen gaan we de komende jaren concreet aan de slag samen met de koepels. In gesprek blijven vormt hierbij de basis om zo vanuit een gezamenlijk doel naar samenwerkingsmogelijkheden te zoeken. Met name het eerste deel van 2025 zullen we inzetten voor dit proces. In het volgende hoofdstuk, onder programmalijn 1 Amateurkunst gaan we hier verder op in.

In samenwerking met Arcadia

De komende vier jaar gaan we opnieuw samenwerken met Arcadia. Voor de triënnales 2025 en 2028, maar ook de jaren daar tussen. We gaan actief meedenken met het Mienskipsprogramma en op het gebied van methoden zoals DWAAN en het programma Arcadia Jong. De vorm en intensiteit van samenwerken is nog onderwerp van gesprek. De samenwerking zal vooral de programma's Amateurkunst, Stipe en Cultuureducatie raken.

³ Een SLA (Service Level Agreement) is een overeenkomst tussen een leverancier en een afnemer van een bepaalde dienst waarin voor beide partijen duidelijk wordt gemaakt wat kan worden verwacht van de diensten, hoe de diensten kunnen worden verbeterd en wat de kosten daarvan zijn.

4

**PROGRAMMA'S,
ACTIVITEITEN EN
RESULTATEN**

Vanaf 2025 hanteren we programmalijnen die bestaan uit een aantal afgebakende activiteiten. Vanzelfsprekend passen we de strategieën toe op elke programmalijn, zodat we in alles wat we doen regiogericht werken, ruimte houden voor nieuwe initiatieven om aan de behoeften van de doelgroepen tegemoet te komen en herkenbaar zijn door het vaste aanbod.

1

PROGRAMMALIJN AMATEURKUNST

In het artistieke landschap van Fryslân, een provincie rijk aan tradities en cultuur, bevindt zich een rijk en dynamisch veld van amateurkunst. De helft van de inwoners van Fryslân houdt zich in zijn vrije tijd bezig met amateurkunst. Een rijkdom aan muziekverenigingen, koren, toneelverenigingen, iepenloftspullen en muzikanten geeft dynamiek en betekenis, biedt een sociale interactie en mogelijkheden tot culturele ontplooiing. Tegelijkertijd zien we dat veel amateurverenigingen het moeilijk hebben door onder meer vergrijzing, krimp en gemeentelijke bezuinigingen. Een aantal verenigingen draait nog steeds goed, maar er zijn er steeds meer die afslanken, gedwongen fuseren, ploeteren en soms helaas omvallen. Er gaat zo veel verloren, want actieve cultuurparticipatie is een belangrijke basis van de mienskip en van de Friese cultuur. Om het rijke verenigingsleven te behouden is vernieuwing en verandering nodig. Verenigingen moeten aansluiting vinden bij de veranderingen in de samenleving.

We willen de komende vier jaar samen met allerlei partners in het veld, zoals bijvoorbeeld de koepels en de kunstencentra, werk maken van meer vernieuwing in de amateurkunst, zodat meer mensen mee kunnen doen. We willen nieuwe vormen van deskundigheidsbevordering ontwikkelen, een impuls geven aan actieve cultuurparticipatie voor alle kunstdisciplines en meer investeren in concepten waar verbinding plaatsvindt tussen amateurs en professionals samen met Arcadia, tussen *community* en kunst, tussen jong en oud. Door te zorgen voor een goed evenwicht tussen langlopende en ad hoc activiteiten kunnen verenigingen een nieuwe rol krijgen in de samenleving, waarbij we meer aandacht willen geven een informele kunstbeoefening.

Bredere kijk

Waar we de programmalijs amateurkunst de afgelopen vier jaar hebben gericht op verenigingsondersteuning, zien we dat dit heeft geresulteerd in een hechtere relatie met het verenigingsleven en kunnen we deze ondersteuning nog beter toespitsen op de behoefte. Het heeft geresulteerd in een betere werkwijze van de cultuurverbinders, goed zicht op wat er speelt in het veld en een aanbod wat aansluit op de behoefte. We merken dat de uitdagingen waarmee onder meer amateurkunstverenigingen te maken hebben, een bredere aanpak nodig heeft die zich richt op het ecosysteem van amateurkunst. Dit geldt ook voor steeds meer ad hoc verbanden waar projectmatige kortlopende activiteiten plaatsvinden, de zogenaamde informele kunstbeoefening.

We signaleren een toename van informele groepen die zich tijdelijk verbinden om een project te realiseren. Dit nemen we mee in onze aanpak. Om de beste ondersteuning te kunnen bieden aan het veld zijn we gestart met de uitvoering van twee pilotregelingen. *Match* gaat over het ondersteunen van theaterverenigingen en makers. *Voorbij de vierde wand* gaat over het werken in verschillende gemeenten met verschillende vormen van ondersteuning.

Deze pilots geven waardevolle inzichten op welke manier we het beste kunnen inspelen op de situatie in de verschillende gemeenten. In de beschrijving van de Keunstwurk-aanpak vragen we binnen Amateurkunst om ontwikkeltijd. We willen ruimte houden om de resultaten van de pilotregelingen met het veld te verkennen en te bepalen welke aanpak in welke omstandigheden het beste werkt. Deze ruimte biedt de mogelijkheid om de werkwijze aan te pakken op basis van veranderende behoeften in het veld. Ook willen we de komende tijd werk maken van het adviesrapport t.a.v. de amateurkunstkoepels.

De komende vier jaar werken we aan een inclusief ecosysteem waarin amateurkunst kan bloeien en het verenigingsleven zich verder kan ontwikkelen. Samenwerking, kennisdeling en zichtbaarheid vormen de kern van ons succes. Onze aanpak vloeit voort uit de opbrengst van beide pilots. We wachten eerste de resultaten medio 2025 af en vertalen dit vervolgens in de beste aanpak, waarbij meerdere combinaties van ondersteuning denkbaar is in de regio. We werken hierbij klantgericht. In het gesprek met onze doelgroep aan de hand van keukentafelgesprekken halen we de behoefte op. We ontwikkelen vanuit een kennisbank workshops en trainingen, omdat we de behoeften in kaart hebben gebracht. Met de kennis die we binnen of buiten de provincie verzamelen, maken we aanbod die past bij de provincie. Deze kennisbank biedt inzichten voor toekomstig beleid.

Kansengelijkheid

Inclusiviteit is een randvoorwaarde voor onze visie. Vanuit kansengelijkheid vinden we het belangrijk dat elk individu, ongeacht achtergrond, leeftijd of vaardigheden, moet kunnen deelnemen aan culturele activiteiten en toegang heeft tot cultuur. Omdat meedoen aan kunst en cultuur bijdraagt aan het geluk en welzijn van de inwoners van de provincie. We richten ons op het creëren van plezier, betrokkenheid en op talentontwikkeling. De cultuurverbinders van Amateurkunst richten zich op verschillende kunstdisciplines. Daarnaast bespreken we in de verschillende gemeenten dat het van groot belang is dat mensen mee kunnen doen. We willen dit een plek geven in de regioplannen per gemeente. Zoals gezegd willen we met regioplannen per gemeente de huidige en gewenste situatie in kaart brengen en vertalen in concrete werkafspraken waar gemeenten op mogen rekenen vanuit Keunstwurk. We willen laten zien wat er gebeurt op het gebied van kunst en cultuur. Door middel van communicatie en marketing maken we zichtbaar waar we op inzetten. De content online of in de vorm van een magazine geven een gezicht aan de mensen die meedoen, zodat er een gevoel van trots ontstaat binnen de amateurkunstsector. De jaarlijkse uitreiking van de Gouden Gurbes is hier een goed voorbeeld van.

Aan de hand van de regioplannen willen we uiteindelijk werken aan sterke netwerken in elke regio. Door samen te werken met bestaande organisaties zoals Doarpswurk, Streekwurk en Sport Fryslân en functies zoals buurtsportcoaches, cultuurcoaches, dorpencoördinatoren, dorpshuizen, aanbieders, bibliotheken, scholen, en gemeenten, maar ook de koepels, willen we de verbinding versterken. De rol van Keunstwurk is het aanjagen en ondersteunen van deze netwerken.

Activiteiten

Binnen het programma Amateurkunst fungeren we als ontwikkelaar, kennisdeler, verbinder en aanjager.

- We starten in de vijf pilotgemeenten met een regioplan. Dit zijn Smallingerland, Waadhoeke, Ooststellingwerf, Súdwest Fryslân en Leeuwarden. De opbrengst van de pilots vertalen we in een integrale aanpak. De pilots monitoren we de komende twee jaar. Vanaf 2027 rollen we de regioplannen verder uit naar andere gemeenten en stellen op basis van ervaringen en reflectie waar nodig onze aanpak bij.
- Aan de hand van de regioplannen in de regio organiseren we Moetingsjûnen en voeren we keukentafelgesprekken met de doelgroep waaronder amateurkunstverenigingen, makers, dirigenten, regisseurs, kunstvakdocenten.
- We zetten op, faciliteren en ondersteunen regionale culturele platforms in gemeenten waar behoefte is.
- We versterken de zichtbaarheid van het amateurkunstveld en in het verlengde hiervan maken we ook verbinding met de Global Goals zoals het jaar van de circulaire economie in 2025.

- We richten een kennisbank in. Omdat we weten wat er speelt in het veld kunnen we de meest gestelde vragen vertalen in aanbod in de vorm van workshops, FAQ's op de website en producten.
- We participeren in een landelijk en internationaal netwerk om reeds ontwikkeld aanbod en aanpak mee te nemen naar onze doelgroep.
- We zetten de samenwerking met verenigingskoepels de komende jaren voort, maar herzien de taakverdeling en aanpak binnen deze samenwerking. We gaan in overleg met de koepels over de inzet van de gereserveerde middelen en zorgen ervoor dat stapsgewijs meer verenigingen ondersteund worden. We kijken ook naar de verenigingen die niet aangesloten zijn bij een koepel of federatie, we verbreden naar kunstdisciplines zoals dans, wereldmuziek en beeldende kunst en geven aandacht aan talentontwikkeling.
- We faciliteren netwerkbijeenkomsten, organiseren strategische overlegmomenten in de vorm van tafels om samenwerking en kennisuitwisseling te bevorderen.
- We brengen in kaart waar verenigingen staan op basis van de pilots en het inzetten van korte en lange trajectbegeleidingen van (voornamelijk kleinschalige) verenigingen.
- We zetten in op de ontwikkeling van online deskundigheidsbevordering op het gebied van amateurkunsten.

Toepassing strategieën

Om de overkoepelende en integrale strategie op programmalijn 1 toe te passen gaan de cultuurverbinders de komende jaren een nog belangrijkere rol spelen. Binnen het team Amateurkunst ondersteunen en versterken de cultuurverbinders het amateurkunstveld in Fryslân. Zij gaan in 2025 binnen verschillende regio's op zoek naar de vragen en behoeften die spelen. Dat doen ze, binnen een regioteam, in samenwerking met collega's van de andere programmalijnen en gemeenten. Per gemeente brengen we aan de hand van een regio-plan de huidige situatie in kaart. Het doel hierbij is om verenigingen, amateurkunstbeoefenaars, makers, dirigenten en regisseurs en andere betrokkenen te verbinden en te ondersteunen in hun activiteiten en ambities. Deze doelgroep staat hierbij centraal in alles wat we doen. Dit betekent dat we goed luisteren naar de behoeften en wensen van de doelgroepen die we ondersteunen. Op basis van de geïnventariseerde behoeften wordt per regio bepaald welke onderdelen van het standaard aanbod ingezet gaan worden. Op basis van de behoeften bepalen we in welke regio's de cultuurverbinders voornamelijk ingezet zullen worden. Het standaard aanbod wordt geoptimaliseerd door eind 2025 te inventariseren welke bijeenkomsten, producten en diensten het meest succesvol zijn en deze verder te ontwikkelen en promoten. Tussen 2025-2028 zal dit standaard aanbod aan steeds meer verenigingen en amateurkunstenaars aangeboden worden. Tegelijkertijd blijft het programma ruimte houden om flexibel om te gaan met nieuwe vragen en behoeften.

Eind 2028 zijn hierdoor de volgende resultaten behaald

- In 2025-2026 starten we met vijf pilotgemeenten met een regioplan. Eind 2028 is aan de hand van deze pilot een concreet plan voor het uitrollen van de regioplannen naar nadere gemeenten.
- Het programma Amateurkunst heeft een kwalitatief sterk aanbod van bijeenkomsten, formats, trainingen e.d.; 35 (informele) verenigingen maken per jaar gebruik van (meerdere) onderdelen van dit aanbod.
- Minimaal 150 amateurkunstverenigingen, informele kunstbeoefenaars en professionals gebruiken jaarlijks (meerdere) onderdelen van dit aanbod.
- Voor deskundigheidsbevordering op zakelijk vlak, zoals cursussen op het gebied van ledenwerven en op artistiek vlak zoals de regieopleiding, worden jaarlijks minimaal 10 contactmomenten georganiseerd voor zowel de informele kunstbeoefenaar als de professionals in het amateurkunstveld.

2

PROGRAMMALIJN STIPE

Stipe is een laagdrempelig loket voor initiatiefnemers van culturele activiteiten en culturele ondernemers in Fryslân en is gespecialiseerd in planvorming, financiering en monitoring. Het onafhankelijke en deskundige advies helpt bij het structureren van ideeën en het omzetten daarvan in concrete plannen. Dit gebeurt volgens een vaste methodiek, die de inhoudelijke basis vormt voor alle adviezen en activiteiten.

Het Stipe-team signaleert dat de maatschappelijke focus de komende jaren zal verschuiven naar verduurzaming en lokale oplossingen. Tegelijkertijd leggen bezuinigingen op cultuur en taal extra druk op culturele initiatieven. Er is een toenemende trend waarbij culturele initiatieven worden gecombineerd met thema's zoals sport, natuur, duurzaamheid en leefbaarheid. We merken op dat het gebruik van AI en digitale tools toeneemt, waardoor mensen vaker zelfstandig naar oplossingen zoeken.

Stipe speelt in op deze ontwikkelingen met een breed netwerk, bestaande uit meerdere Friese gemeenten en vaste partners zoals Sport Fryslân, Doarpswurk en Streekwurk. De aanpak is al gestart aan de hand van een pilot met het werken in kernteams in twee regio's: Súdwest-Fryslân (gemeenten Fryske Marren en Súdwest-Fryslân) en de Waddeneilanden (gemeenten Schiermonnikoog, Ameland, Terschelling en Vlieland). Mocht deze werkwijze positief uitpakken dan overwegen we of en hoe we gaan uitbreiden naar zes regio's, zodat de hele provincie met alle gemeenten wordt gedekt. Hier dienen wel voldoende extra middelen tegenover te staan.

In de komende jaren wordt het platform [Stipe.frl](https://stipe.frl) vernieuwd en zal het functioneren als een centraal informatiepunt voor alle soorten mienskipsinitiatieven. Hier kunnen mensen kennis, tools en advies vinden of persoonlijk advies aanvragen. Stipe blijft zich op initiatieven van particulieren en culturele ondernemers richten. Het amateurkunstveld, waaronder het verenigingsleven ondersteunen we vanuit Programmalijn 1 Amateurkunst.

Activiteiten

Binnen de programmalijn Stipe fungeren we als ontwikkelaar, kennisdeler, verbinder en aanjager.

- We bieden advies aan initiatiefnemers via de Stipe-methodiek (idee, organisatie, productie, communicatie, financiën), met als doel het omzetten van ideeën in haalbare plannen.
- We organiseren cursussen en workshops gericht op het versterken van kennis en initiatiefnemers.
- We stimuleren samenwerking door het organiseren en deelnemen aan provinciale en regionale netwerkbijeenkomsten. Daarnaast werken we in regionale kernteams, waar kennis wordt gebundeld met gemeenten en partners om gezamenlijk aan casussen te werken.
- We verbeteren de vindbaarheid van informatie via het vernieuwde platform Stipe.frl, waar onder meer handige tools voor planvorming en een zeer complete fondsenbank voor mienshipsprojecten worden aangeboden.

Toepassing strategieën

Om de integrale strategie op dit programma toe te passen blijft Stipe dezelfde rol spelen. Stipe gaat nog meer de samenwerking opzoeken met andere programma's om vragen en behoeften van de mensen die zij spreken aan het juiste aanbod te verbinden. Het standaard aanbod van deskundigheidsbevordering en informatiebijeenkomsten wordt in 2025 geëvalueerd op succes om een selectie van het beste aanbod te kunnen maken. Vervolgens wordt dit aanbod verder ontwikkeld, bijvoorbeeld in de vorm van workshops, cursussen, een fondsen-database en plannenboek. Tegelijkertijd blijft Stipe ruimte houden om flexibel om te gaan met nieuwe vragen en behoeften. De Stipe-adviseur heeft een open en pragmatische basishouding waarbij we altijd de vrager/initiatiefnemer vooropstellen. Dit doen we zonder kritische kanttekeningen op de intenties van het idee of plan.

Eind 2028 zijn hierdoor de volgende resultaten behaald

- Op basis van de evaluatie van de twee pilotregio's in Fryslân en bij voldoende capaciteit en middelen bepalen we of we het mienshipsloket verder uitrollen naar de gehele provincie.
- Jaarlijks zijn tenminste 130 adviesvragen van initiatiefnemers beantwoord op het gebied van kunst en cultuur.
- Jaarlijks is de deskundigheid vergroot bij tenminste 35 culturele initiatiefnemers door middel van workshops en cursussen.
- Minstens 300 deelnemers per jaar worden bereikt via regionale en provinciale netwerkbijeenkomsten, en actief deelgenomen in regionale kernteams.

3

PROGRAMMALIJN CULTUUREDUCTIE

Wa bin ik, wer kom ik wei en wer wol ik hinne. Ik-Wij-Wereld. Deze lijnen gebruiken wij als leidraad, als kompas, om de scholen, koepels en kunstpartners mee te nemen in het implementeren, verdiepen en vernieuwen van cultuureductie binnen het curriculum van de scholen. We werken dit uit voor en met het po. Wij zetten ons hiervoor in via KEK4 (landelijk programma Cultuureductie met Kwaliteit) en Taalplan Frysk, waarbij EVI telkens wordt ingezet als gesprekstool.

Cultuur is iets dat we met elkaar delen, omdat we cultuur zijn. Cultuur is namelijk alles wat wij als mensen denken, maken en doen. Cultuur is een proces. In dit proces kennen we er betekenis aan toe, bewaren het en geven het door aan volgende generaties. De betekenis die mensen geven aan cultuur vormt en is hun cultureel bewustzijn. Cultuuronderwijs ontwikkelt het cultureel bewustzijn van kinderen, hun vermogen om te reflecteren op cultuur, het menselijk handelen en het leven. En hun vermogen hier betekenis aan te geven via de verbeelding in taal, theater, muziek, dans en andere kunstdisciplines. Het is belangrijk dat kinderen die in Fryslân wonen hun verhalen en cultuur kunnen vertellen en vertalen in beeld en woord. Kortom: dat zij gekend worden en een podium krijgen.

In het KEK4-programma werken we samen met het onderwijs en het culturele veld aan inbedding van cultuuronderwijs in het curriculum van het primair onderwijs.

Ook erfgoededucatie maakt hier onderdeel van uit. Samen met de Museumfederatie kijken we wat we gezamenlijk kunnen betekenen voor het museumbezoek. Er ligt een krachtige basis met *Ik, wij, de wereld* en de kunstenaars-mindset en het is belangrijk dat de verhalen en cultuur van Friese kinderen een podium krijgen. Het KEK-plan bestaat uit een drietal doelstellingen:

1. Het versterken van de regioaanpak met een meer onderwijs gedreven infrastructuur.
2. Het organiseren van maakplaatsen waarin scholen en het culturele veld leren door te doen.
3. Deskundigheidsbevordering en het (door)ontwikkelen van instrumenten die helpen bij het inbedden van cultuuronderwijs in school en klas.

De activiteiten en doelstellingen van de programmalijn cultuureductie zijn nader uitgewerkt in het projectplan KEK4: *Oer wa'tst bist, wêr'tst wei komst en wêr'tst hinne wolst* – Kunst en cultuur in het hart van het Fryske onderwijs. Wij verwijzen u daarom graag door naar dit projectplan. Voor de nieuwe CMK-periode is het kader van het Fonds voor Cultuurparticipatie richtinggevend.

Naast de KEK-activiteiten, geven we mede uitvoer aan het Taalplan Frysk. Hieronder schetsen we op hoofdlijnen onze activiteiten voor Taalplan Frysk de komende vier jaar:

- Wij **verbinden** de twee lijnen KEK4 en Frysk Taalplan en zorgen voor verbinding tussen de partijen in het veld (taalpartners, scholen en andere spelers in de regio).
- Wij **verdiepen** het Keunstryk-consept: laagdrempelig gecombineerd taalkunstonderwijs in een meertalige context. We bieden verdieping aan kunstvakdocenten op het gebied van taal en aan onderwijsteams op het gebied van (het inzetten van) kunst bij het vergroten van taalvaardigheid.
- Wij **vernieuwen** het Keunstryk-consept door samen met de partners nieuwe vormen te onderzoeken, door nieuwe kunstvakdocenten te betrekken en hun meer toe te rusten op het gebied van inspirerend meertalig onderwijs.
- Daarnaast zoeken wij de **verbinding** door ons samen met de partners in te zetten voor muziek en taal in SjONG, we dragen bij aan **verdieping** door bijvoorbeeld beeldmateriaal te ontwerpen voor het blad Tsjil en we **vernieuwen** Frysk lesmateriaal door de Keunstryk-invalshoek toe te passen.

Activiteiten Keunstryk

We voeren meer regie op het Keunstryk concept en tonen meer eigenaarschap. We realiseren jaarlijks zes trajecten in het po en vier in het vo. De trajecten in het po verdiepen we – met meer uren, meer voorbereiding, meer evaluatie - tot een Maakplaats Taal (impuls). We bevorderen de deskundigheid van kunstvakdocenten op het gebied door het regelmatig aanbieden van de cursus 'Keunst, da's taal!' en inventariseren welke leerbehoeftes er zijn in het veld op het gebied van de Keunstryk-uitgangspunten. We zoeken naar mogelijkheden om het veld (skoalstippers, cultuurverbinders en leesconsulenten) meer te verbinden en gezamenlijk op te trekken.

We zetten onze expertise (en daaronder verstaan we ook die van kunstenaars') om bestaand en nieuw lesmateriaal te verdiepen en te vernieuwen.

SjONG (jr)

Samen met de partners leveren wij een bijdrage (financieel en qua ureninzet) aan de werkgroep en het ontwikkelen van lesmateriaal.

Beeldmateriaal Tsjil

We ontwerpen voor elke editie van Tsjil beeldmateriaal zoals bijv. een poster met een kunstzinnige verwerking bij het thema, met een inspirerende quote, passend bij het Keunstwurk-gedachtegoed. Ook ontwikkelen we daarbij passend lesmateriaal.

Toepassing strategieën

Om de integrale werkwijze op dit programma toe te passen, gaan de cultuurverbinders de komende jaren binnen deze programmaliijn wederom een belangrijkere rol spelen. We zijn de afgelopen jaren al actief in de regio verbonden geweest met scholen en cultuuraanbieders op het gebied van educatie, inclusief erfgoededucatie. Maar verstevigen deze rol nog verder door vaker de samenwerking in de regio op te zoeken met relevante partners. Daarnaast laten we de behoeften van scholen leidend zijn. Cultuurverbinders en de aanjager bovenschools betrekken alle partners in het maken van nieuwe verbindingen gericht op inbedding en de ontwikkeling van het cultureel bewustzijn van kinderen. Met herkenbaar aanbod dragen we bij aan deskundigheidsbevordering. De instrumenten die helpen bij het inbedden van cultuuronderwijs in school en klas ontwikkelen we telkens door. De Maakplaatsen waarin scholen en het culturele veld leren door te doen bieden inspiratie voor nieuwe instrumenten en initiatieven. We gaan ervoor zorgen dat we de resultaten van de Maakplaatsen goed monitoren zodat we de succesverhalen en *best practices* hiervan aan het aanbod toe kunnen voegen. We helpen scholen bij het signaleren van kansen voor hun cultuuronderwijs en bieden ondersteuning en advies. Culturele partners en gemeenten kunnen beter inspelen op de behoeften. Uit de evaluatie van KEK3 bleek dat er onvoldoende sprake was van inbedding in de scholen. Dit proberen we te verbeteren door middel van een langere aanwezigheid op, en begeleiding van scholen en door middelen en mensen te continueren. We zorgen ervoor dat we nog meer gaan communiceren welke ondersteuning we binnen dit aanbod kunnen bieden.

4

PROGRAMMALIJN TALENTONTWIKKELING

Een veerkrachtig mens dat zich durft te uiten, durft te spelen, te ontdekken, gaat in relatie, weet welk verhaal te vertellen en hoe dat te vertellen. We zetten ons ervoor in dat ieder talent in Fryslân de kans en mogelijkheid heeft zich optimaal te ontwikkelen. Kwaliteiten moeten naar ieders wens en vermogen zijn in te zetten in werk en vrije tijd. Daarbij gaat het zowel om talent dat is geborgd binnen de vele verenigingen die Fryslân rijk is, als om talent dat nog onder de radar zit, zoals autodidacten.

Samen verder in muziek is het meerjarenplan voor het talentontwikkelingsprogramma Fulkaan. Fulkaan is een project en merk van Keunstwurk. Met Fulkaan willen we muzikaal getalenteerde jongeren in Fryslân, in de leeftijd van 12 tot 21 jaar, ondersteunen bij de ontwikkeling van hun talent. Veel Friese jongeren hebben hun eerste schreden op het pad van de muziek gezet bij lokale muziekverenigingen en koren. HaFaBra (harmonie, fanfare en brassbands), zang, klassieke of lichte muziek – dat is de muziek waarvan zij hebben leren houden. Jongeren die vanuit deze achtergrond in Fryslân hun muzikale talent verder willen ontwikkelen, vinden daarvoor nauwelijks steun. De schaarse voorzieningen zijn dun gezaaid en voor plattelandsjongeren in de periferie moeilijk bereikbaar. Voor Friese jongeren betekent dit, dat door de plek waar ze opgroeien de kans afneemt dat hun talent wordt opgemerkt en tot bloei komt. Fulkaan bedient de deelnemende jongeren met een aanbod van workshops, masterclasses, repetities en optredens. Een deel van dit programma wordt lokaal en laagdrempelig aangeboden in de regio's, bij de jongeren om de hoek. De opgestoken kennis en kunde wordt bij optredens in de regio's ten gehore gebracht.

De activiteiten en doelstellingen van de programmalijn Talentontwikkeling zijn nader uitgewerkt in het projectplan Fulkaan: *Samen verder in Muziek*. Wij verwijzen u daarom graag door naar dit projectplan. Voor de nieuwe periode is het kader van het Fonds voor Cultuurparticipatie richtinggevend (Meerjarenregeling Talentontwikkeling 2025-2028).

Kunstbende Fryslân

Ook de komende jaren gaat Keunstwurk met steun van de provincie Kunstbende doorzetten. Kunstbende Fryslân biedt een podium aan jongeren van 12 tot 19 jaar en organiseert daarvoor een provinciale wedstrijd op weg naar de grote landelijke wedstrijd die altijd in Amsterdam plaatsvindt. Jonge makers krijgen binnen Kunstbende Fryslân de kans zich verder te ontwikkelen binnen de 8 categorieën

Muziek, Dans, Theater, Taal, Expo, Film, Fashion en DJ. Kunstbende is in algemene zin dé wedstrijd voor jong, creatief talent en stimuleert de originaliteit en authenticiteit van jongeren. Jongeren krijgen tijdens Kunstbende de gelegenheid om hun zelfgemaakte act, tentoonstelling of voorstelling te laten zien en krijgen een traject met coaching en talentontwikkeling aangeboden. Om de doelen van Kunstbende Fryslân de komende jaren te bereiken, organiseert Kunstbende een scholentour en een workshoptour via het vo/mbo om jongeren te attenderen op de mogelijkheden tot deelname aan de Friese Voorronde en coaching op maat. De coördinatie ligt bij Keunstwurk, de presentatie ligt jaarlijks afwisselend bij één van de drie grote theaters in onze provincie (Schouwburg De Lawei, Theater Sneek en Stadsschouwburg De Harmonie).

Toepassing strategieën

Om de integrale strategie op dit programma toe te passen onderzoeken we per gemeente op welke manier we Fulkaan en Kunstbende het best tot zijn recht kunnen laten komen. In enkele gemeenten bestaan namelijk al activiteiten op het gebied van talentontwikkeling en we vinden het belangrijk dat de activiteiten hier zo goed mogelijk op aansluiten. Zowel Kunstbende als Fulkaan bestaan uit een zeer herkenbaar en eigen aanbod van activiteiten. Deze zullen we in 2025 evalueren en vervolgens doorontwikkelen op basis van de behoeften van partners en doelgroepen. Tegelijkertijd houden we (inter)nationale ontwikkelingen in de gaten en vullen we het aanbod van Fulkaan en Kunstbende indien nodig aan met nieuw aanbod.

5

PROGRAMMALIJN BEELDENE KUNST

Vanuit het culturele veld signaleren we de afgelopen jaren een steeds grotere roep naar het boven tafel krijgen en het samenbrengen van beeldend kunstenaars, die veelal individueel georganiseerd zijn. Vanuit de lobby bij de provincie is deze taak sinds 2022 opnieuw aan Keunstwurk toebedeeld. Deze zat al van oudsher bij Keunstwurk, maar was door de herijking van het provinciaal cultuurbeleid tussen wal en schip beland. Samen met Kunstacademie Friesland en andere stakeholders zoals het Fries Museum en Museum Belvédère gaan we actief op zoek naar de behoefte van (jonge) beeldend kunstenaars door met hen in gesprek te gaan. Samen maken we werk van krachtige ondersteuning aan deze beeldend kunstenaars.

De afgelopen tweeënehalf jaar hebben we een herkenbaar Steunpunt Beeldende Kunst (SBK) ingericht, waarmee we artistiek en inhoudelijk ondersteuning bieden, overzicht creëren en verbindingen en netwerken stimuleren. Op deze wijze kunnen we in de behoeften van de beeldend kunstenaars voorzien. Voor een sterke infrastructuur en stimulerende beroepspraktijk is het bovendien nodig om ontwikkelingen te ondersteunen, te voorzien van adviezen en te monitoren.

We zijn hierbij de spin in het web, loket en coördinator. Op deze wijze zorgen we gezamenlijk voor een provinciaal netwerk, waarbij de beeldend kunstenaar centraal staat. Helaas heeft de provincie dit voorjaar besloten om de subsidie voor deze taak per 1 januari 2025 stop te zetten. Voor de komende periode is Beeldende Kunst daardoor een programmaliijn in ontwikkeling, omdat de financiering ongewis is. Momenteel laten we een onderzoek uitvoeren door een extern bureau die tweeënehalf jaar SBK evalueert. Met de resultaten van het onderzoek willen we laten zien hoe belangrijk het Steunpunt Beeldende kunst is voor de beeldende kunst sector in onze provincie.

- *We gaan in gesprek met de provincie om de mogelijke financiering na 2025 verder te verkennen en kijken we tevens naar bredere financiële ondersteuning.*

EVALUATIE EN MONITORING PROGRAMMALIJNEN

Een goede evaluatie en monitoring van de programmalijnen is belangrijk. We houden gedurende de periode een ‘vinger aan de pols’ door continu in gesprek te blijven met de samenwerkingspartners en hierin actief om feedback te vragen. We gaan de resultaatindicatoren jaarlijks bijhouden. Daarnaast werken we met diverse pilots, waardoor we nieuwe werkwijzen tijdig bij kunnen sturen en uiteindelijk kunnen uitwerken in een structurele en duurzame werkwijze voor onze opgaven.

5 ORGANISATIE

Keunstwurk heeft een hecht en betrokken team van professionals: 36 medewerkers die werkzaam zijn voor 20 fte. Dit zijn onder andere adviseurs, verbinders, projectleiders en creatief producenten. De leiding is in handen van directeur-bestuurder Douwe Zeldenrust. Het Management Team bestaat daarnaast uit 2 programmamanagers, te weten Jan Sietse Haarsma en Jildou Tjoelker. We hebben de afgelopen jaren naar een organisatiemodel toegewerkt, waarin de directeur-bestuurder met een kleine staf werkt en eindverantwoordelijk is. We willen in de toekomst een lerende organisatie blijven, waarin we blijven streven naar verbetering, innovatie en aanpassing naar wat er in de samenleving leeft. De krimp in financiën en organisatie/ MT (ongeveer 30% krimp in fte) zorgt ervoor dat deze ambitie onder druk staat. De verantwoordelijkheid voor de dagelijkse activiteiten ligt laag in de organisatie, op het niveau van de medewerkers met een passende flexibele organisatiestructuur en overlegstructuur. Per programma worden de plannen in jaarplannen, budget, planning, resultaten en taakverdeling uitgewerkt.

De komende jaren zetten we in op het versterken van de programma's onderling. Dat doen we onder andere door regio-overleggen/teams te organiseren en door, op initiatief van medewerkers, in verschillende tijdelijke samenstellingen een plan van aanpak voor een specifieke regio of een nieuw initiatief uit te werken. Binnen Keunstwurk blijven we ons richten op het verder verstevigen van een gezond werkklimaat, waar werkzaamheden, talenten, en persoonlijke ontwikkeling met elkaar in balans zijn. Samen kijken we hoe we onze ambities verantwoord kunnen vormgeven, als medewerker en als werkgever.

Financiële heroriëntatie

Vanwege de aangekondigde vermindering van subsidies, en het ontbreken van subsidie voor het voortgezet onderwijs en beeldende kunst, zijn we helaas genooddaakt om financiële maatregelen te treffen. Om de voortgang en kwaliteit van de programma's te kunnen waarborgen, zullen we de organisatie en werkwijze moeten evalueren en aanpassen. De afname van subsidies betekent dat we minder middelen tot de beschikking hebben om de huidige breedte van zijn programma's en activiteiten te handhaven. De komende tijd blijven we in gesprek met de provincie om scherpe keuzes te maken. We onderzoeken wat er mogelijk is met de financiële middelen en kiezen daarbij wat we wel gaan en blijven doen.

Door middel van de in hoofdstuk 3 en 4 uitgewerkte strategieën, focussen we op activiteiten die de grootste maatschappelijke en culturele impact hebben en op de meeste waardering kunnen rekenen. We zullen minder vaak nieuw producten ontwikkelen, zoals het Kânseboerd of nieuwe boeken, maar meer en efficiënter gebruik maken van wat anderen bedenken of wat we al hebben. Sommige activiteiten maken we kleiner of zetten we minder intensief in.

We schetsen hoe we intern efficiënter kunnen werken, bijvoorbeeld door binnen een regio vaker samen te werken en door een gezamenlijke database van standaardproducten bij te houden, en we onderzoeken welke functies en welke personeelsbezetting het meest ondersteunend zijn aan het behalen van de doelen. Daarbij houden we in het achterhoofd dat we in de afgelopen jaren veel personeelwisselingen gekend hebben en dat we als organisatie een opdracht hebben om talent te behouden door een aantrekkelijke werkgever te blijven.

Daarnaast kijken we of er samenwerkingen met partners in de regio mogelijk zijn, waardoor we gezamenlijk activiteiten kunnen opzetten, wat mogelijk kostenbesparingen kan opleveren. Zo zijn we bijvoorbeeld verbonden aan de landelijke werkgroep Tools en Trainingen van het LKCA, waarin we inzetten op het uitwisselen van kennis en ontwikkelde tools en trainingen. Via deze werkgroep promoten we o.a. het Kânseboerd en DWAAN.

We hechten veel waarde aan de betrokkenheid van medewerkers en samenwerkingspartners in dit proces. Transparante communicatie is de komende periode essentieel om draagvlak te creëren voor de noodzakelijke veranderingen. We zullen daarom in gesprek blijven met de medewerkers en partners om hun input in het maken van plannen zo goed mogelijk mee te nemen.

DE CULTURELE CODES

Keunstwurk is een stichting die werkt volgens de Governance Code Cultuur (GCC), de Fair Practice Code en de Code Diversiteit en Inclusie. Deze codes zijn van levensbelang voor een gezonde en veerkrachtige cultuursector. We onderschrijven ze uit volle overtuiging, passen ze overal toe waar mogelijk en onderzoeken hoe de eigen organisatie er steeds beter invulling aan kan geven. Hieronder lichten we kort te codes individueel toe. De volledige uitwerking van de codes is in de bijlage (bijlage 3) en op de website te vinden.

Governance Code Cultuur

De stichting werkt volgens het Raad van Toezicht-model. Daarbij houdt de Raad toezicht op het beleid van de directeur-bestuurder en de algemene gang van zaken binnen de organisatie. De Raad streeft naar de optimale balans tussen toezicht houden en meedenken, en tussen kritische distantie en inhoudelijke betrokkenheid. De samenstelling van de raad is zo divers mogelijk voor wat betreft leeftijd, sekse en achtergrond en hebben geen onverenigbare (neven-)functies. Leden ontvangen voor hun deelname aan de vergaderingen een vacatievergoeding. De leden van de Raad brengen specifieke ervaring en expertise in vanuit andere maatschappelijke sectoren, zoals het onderwijs en het bedrijfsleven. Daarnaast hebben ze affiniteit met cultuur en geven ze blijk van een goed gevoel voor de maatschappelijke en inhoudelijke context waarin Keunstwurk opereert.

De Raad heeft een toezichtkader opgesteld, een gemeenschappelijk referentiekader voor de leden van de Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder. Bij evaluaties ligt dit kader steeds op tafel. Het toezicht krijgt vooral vorm in goede gesprekken over alles wat zich voordoet in de dagelijkse praktijk. De Raad vergadert vier keer per jaar. De directeur-bestuurder is het eerste aanspreekpunt voor de RvT en aanwezig bij de RvT vergaderingen. Eén keer per jaar evalueert de RvT (zonder directeur-bestuurder) haar werkwijze en stelt het toezichtkader indien nodig bij. Eén keer per jaar bespreekt een delegatie uit de RvT met de directeur-bestuurder diens functioneren en doet daarvan verslag aan de RvT.

Fair Practice Code

We onderschrijven de Fair Practice Code en passen deze toe op meerdere onderdelen in de organisatie. We bieden de werknemers degelijke arbeidsvoorwaarden. We werken met de cao Welzijn. Daarbij horen een goede pensioenvoorziening en verzekeringen tegen arbeidsongeschiktheid. We hebben binnen de organisatie bovendien oog voor de professionele ontwikkeling en groei van medewerkers en opdrachtnemers. We treffen daarnaast maatregelen om te voorkomen dat medewerkers mentaal of fysiek overbelast raken. We voeren een arbobeleid dat erop gericht is om een inspirerende, goede en veilige werkomgeving te bieden. Daarnaast is er een externe vertrouwenspersoon beschikbaar voor al het personeel en beschikken we over verzekeringen voor medewerkers en stagiairs en hebben we intern een protocol voor ongewenste omgangsvormen.

Gegevens over bedrijfsvoering worden jaarlijks openbaar gemaakt door de jaarstukken (de jaarrekening en het bestuursverslag) te publiceren op de website. In de jaarstukken reflecteren we op de toepassing van de Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit en Inclusie.

Duurzaamheid staat hoog op de agenda. De ruimtes die we huren aan de Snekertrekweg in Leeuwarden zijn van diverse duurzame onderdelen voorzien (denk aan groene energie en slimme meters). Door de ligging nabij het Centraal Station komen gasten voor het merendeel met het ov. Bij de aanschaf van materialen voor activiteiten kiezen we voornamelijk voor tweedehands en we minimaliseren het plastic-gebruik. De komende tijd zetten we stappen als het gaat om afvalbeleid, bewustwording verlichting, papier, hergebruik en verdere verduurzaming van horeca en schoonmaak.

Code Diversiteit en Inclusie

We onderschrijven de Code Diversiteit en Inclusie. We willen inclusief en divers zijn, en een veilige thuishaven waar iedereen zich gezien en gehoord voelt. In het activiteitenplan stellen we dat we ons verantwoordelijk voelen om de Code Diversiteit en Inclusie te vertalen naar de eigen activiteiten. Zodat wij bijdragen aan een culturele sector waarin iedereen zich thuis kan voelen, ongeacht culturele achtergrond, gender, seksuele voorkeur, beperking, leeftijd, politieke voorkeur en sociaaleconomische status. Dat betekent dat we uit het comfort van gebaande paden en bekende netwerken moeten treden.

We beseffen dat daarvoor nog een aantal stappen nodig zijn binnen de eigen organisatie. We willen graag de samenstelling van het personeelsbestand, de Raad van Toezicht en inzet externen inclusiever maken. We zoeken nieuwe netwerken op, zoals het platform Fryslân Kleurt, de Queer Factory en jongerenorganisatie Tienskip. We weten bovendien dat niet iedereen evenveel toegang heeft tot kunst en cultuur. We proberen jonge talenten aan te boren in alle hoeken van de samenleving, ook daar waar dat misschien minder vanzelfsprekend is. We kiezen voor meerstemmigheid binnen de thema's van de activiteiten en samenwerkingspartners. Met het programma zetten we ons in voor de medewerkers en de groep talenten die groeit in haar diversiteit. Deze stappen zetten wij niet alleen, maar altijd in dialoog met anderen.

6 FINANCIËN EN TOELICHTING OP DE BEGROTING

Een versmalde begroting voor 2025-2028

Het maximale subsidiebedrag (per jaar) vanuit de provincie Fryslân voor Keunstwurk bestaat voor de komende jaren uit:

Programma	Bedrag 2025 in €
Amateurkunst en Stipe	1.174.000
KEK PO Matching	368.000
KEK PO Matching aanvullend	99.000
Uitvoeringskosten KEK	200.000
Fulkaan	63.000
Taalplan Frysk 2030	75.000
Totaal	1.979.000
Kunstbende (incidenteel)	€ 60.000 voor de jaren 2025 en 2026

Het totaalbedrag is zoals al eerder vermeld 20% (inclusief indexering) minder in vergelijking met het totaalsubsidiebedrag in de periode 2021-2024. Hierdoor kan de begroting van afgelopen jaren niet doorgezet worden en moeten de uitgaven en activiteiten worden herzien. Dit heeft gevolgen voor niet alleen de eigen organisatie, maar ook voor het culturele ecosysteem in zijn geheel.

We kunnen de komende vier jaar minder intensief onze rol in de provincie invullen. Daar hebben we de capaciteit niet langer voor. Bij kansen die op ons pad komen, beoordelen we kritisch of we dit kunnen oppakken. Dit heeft meteen al gevolgen voor de samenwerking met Arcadia, die minder intensief zal zijn in 2025 en 2028. O.a. voor participatie en Stipe moeten we belangrijke en zorgvuldige keuzes gaan maken.

7

**COMMUNICATIE,
PUBLICITEIT
EN MARKETING**

Keunstwurk communiceert met verschillende doelgroepen; van scholen tot kunstenaars van ambtenaar tot kunstvakdocent. We segmenteren onze doelgroepen zo goed mogelijk en schrijven teksten in duidelijke taal. Kunst en cultuur moeten toegankelijk zijn voor alle mensen. Wij realiseren ons dat taal eventuele drempels kan wegnemen en mensen kan (ver)binden. Per doelgroep (gemeenten, culturele en maatschappelijke organisaties, talenten, kunstenaars en onderwijsinstellingen), hanteren we een andere (gerichte) insteek/benadering. We bieden heldere producten; bijvoorbeeld compacte, visuele handzame producten in plaats van grote rapporten. Zowel online als offline staan hiervoor verschillende mediakanalen ter beschikking en wij werken met bekwame vormgevers, fotografen en filmers. We verwoorden de informatie eenvoudig en zoveel mogelijk beeldend. Ook bij de interne communicatie gebruiken wij eenvoudige taal die alle medewerkers verstaan. De website is aangepakt en aangepast. De komende jaren gaan we dit uitbouwen met het platform voor amateurkunst en kennisdossiers op verschillende thema's. Ook maken we meer werk van het Fries in onze communicatie uitingen.

AMBITIES EN ACTIEPUNTEN

We streven er de komende jaren naar om de rol als verbinder in de kunst- en cultuursector verder te versterken. We willen dat onze partners, zowel regionaal als provinciaal, precies weten waar we voor staan en wat ze aan ons hebben. Een heldere profilering en gerichte communicatie zijn daarbij essentieel. De komende periode zetten we daarom in op de volgende strategische speerpunten:

- **Sterke merkidentiteit:** We bouwen verder aan een herkenbare merkidentiteit die Keunstwurk positioneert als een veelzijdige en betrouwbare partner in kunst en cultuur. Dit verhaal moet bij alle doelgroepen – van beleidsmakers tot kunstenaars – herkenbaar zijn.
- **Doelgroepgerichte communicatie:** De communicatie wordt afgestemd op de specifieke behoeften van elke doelgroep, met toegankelijke en visuele middelen in plaats van lange rapporten. Zo blijft de boodschap helder en relevant.
- **Ontwikkeling website(s):** We breiden de website verder uit met een platform voor amateurkunst en kennisdossiers, en werken samen met verschillende partners aan een vernieuwd Stipe.frl.
- **Toegankelijke taal:** Heldere communicatie is essentieel. We ondersteunen medewerkers om altijd begrijpelijke taal te gebruiken, zowel intern als extern, zodat we effectief kunnen communiceren met alle partners.

Naast de algemene communicatie-inzet, formuleren we voor de komende jaren een aantal concrete actiepunten. Deze actiepunten zijn:

- De website uitbouwen met het platform voor amateurkunst en kennisdossiers.
- Ontwikkeling mienshipsplatform Stipe.frl en deze slim verbinden met de website van Keunstwurk.
- De ontwikkelingen op de sociale media worden gevolgd en geïntegreerd in de communicatiemix die per project en/of programma wordt gehanteerd.
- Medewerkers worden gecoacht in helder taalgebruik.

8 BRONNEN LIJST

Nij Poadium 2021-2024, provincie Fryslân,
<https://www.fryslan.frl/nij-poadium-2021-2024>

Tosken yn in nije tiid - Samen voor een rijk cultureel landschap in Fryslân 2025-2028, provincie Fryslân,
<https://www.fryslan.frl/cultuurnota-tosken-yn-in-nije-tiid-2025-2028>

Als je het ons vraagt - Onderzoek naar het welzijn van kinderen in de Nederlandse provincies, 2022, Kinderombudsman,
<https://www.kinderombudsman.nl/publicaties/als-je-het-ons-vraagt-2022>

Monitor Amateurkunst 2021 - Kunstzinnig en creatief in de vrije tijd, 2021 (bijgewerkt in feb. 2024), LKCA,
<https://www.lkca.nl/publicatie/monitor-amateurkunst-2021/>

Leve de vereniging! Naar een veerkrachtig en duurzaam verenigingsleven in Fryslân, april 2021, Fries Sociaal Planbureau,
<https://www.fsp.nl/wp-content/uploads/2021/04/FSP2021-04-Rapportage-achtergrondonderzoek-Verenigingsleven-.pdf>

Projectplan KEK4 Oer wa'tst bist, wêr'tst wei komst en wêr'tst hinne wolst – Kunst en cultuur in het hart van het Fryske onderwijs, Keunstwurk 2024.

Projectplan Fulkaan 2025-2028 Samen verder in muziek, Keunstwurk 2024.

Projectplan Taalplan Frysk 2030, via:
<https://taalplan.frl/nl/over-tf2030/dit-is-tf2030-nl/>

BIJLAGE 1, 2 EN 3

PROVINCIALE OPDRACHT AAN KEUNSTWURK

Vanuit de beleidsdoelen uit de cultuurnota van *Tosken yn in nije tiid* - samen voor een rijk cultureel landschap in Fryslân 2025-2028, ligt vanuit de provincie de focus de komende periode op de volgende activiteiten:

- Ondersteuning van het amateurkunstenveld met als doel het vergroten van kennis en professionalisering en het stimuleren van cultuurparticipatie;
- Ondersteuning bieden van initiatiefnemers via het Stipe loket;
- Samenwerken binnen de mienskipsprojecten met Arcadia;
- Samen met o.a. Doarpswurk, Sport Fryslân en gemeenten participeren in het ondersteuningsnetwerk voor mienskipsinitiatieven en het onderzoek naar het loket Stipe naar één breder loket voor het Friese verenigingsleven en mienskipsinitiatieven;
- Continueren van activiteiten op het gebied van cultuureducatie in het primair onderwijs, inclusief erfoegededucatie, waaronder museumbezoek (uitvoeren van het plan KEK4);
- Uitvoeren van activiteiten op het gebied van talentontwikkeling (Fulkaan);
- Een bijdrage leveren aan de Friese taal, in lijn met de beleidsdoelen die zijn vastgelegd in de bestjoerôfspraak Taal en Kultuer 2024-2028 en de taalnota Fansels Frysk 2024-2028, door middel van het project Keunstryk;
- Continueren samenwerking met Filmhub Noord.

SAMENWERKINGSPARTNERS

Regionaal

Regionaal werken we onder andere met Kunstkade, Schouwburg De Lawei, Cultuur Kwartier Sneek, Kunst & COO, Ateliers Majeur, Seewyn, de Wâldsang, Opus3 en it Toanhûs. Via het Kunstenetwerk C-10 zoeken we elkaar regelmatig op. Daarnaast werken we natuurlijk voor en met kinderen, jongeren, (kunst)docenten, scholen, amateur-kunstenaars, verenigingen, vrijwilligers, initiatiefnemers, kunstenaars, zelfstandig cultuurprofessionals, jonge makers, ouderen en gemeenten in alle regio's.

Provinciaal

Op provinciaal niveau hebben we nauw contact met de statenleden van de provincie, met het College van Gedeputeerde Staten en natuurlijk met de ambtelijke organisatie. Binnen de provincie werken we onder andere samen met culturele en maatschappelijke partners als Arcadia, Tryater, Fries Museum, Afûk, Tresoar, Cedin, New Noardic Wave, Friesland Pop, Pop Fabryk, Oerol, Neushoorn, Explore the North, Opera Spanga, Oranjewoud Festival, Meeuw Jonge Theatermakers, Stadsschouwburg De Harmonie, Natuurmuseum Fryslân, Omrop Fryslân, Noordpool Orkest, Frysk Jeugd Orkest, FERS, Jeugdfonds Sport & Cultuur, Museumfederatie, Doarpswurk en de koepels voor amateurkunst Friese Jazz Federatie, OMF, STAF en Sako.

Nationaal

Landelijk zoeken we de samenwerking met de Raad van Twaalf, collega-instellingen, het Fonds voor Cultuurparticipatie, Cultuur+Ondernemen en het LKCA, bijvoorbeeld voor het ophalen en doorgeven van kennis ten aanzien van Fair Practice en andere relevante landelijke ontwikkelingen. Binnen Noord-Nederland werken we onder andere samen met steunfuncties Vrijdag, K&C en Compenta. Ook intensiveren we de samenwerking met NHL Stenden, Kunstacademie Minerva, Academie voor Popcultuur en Prins Claus Conservatorium.

Internationaal

Internationaal zoeken we de samenwerking vooral binnen Europa, bijvoorbeeld via LF2028. Daarnaast zijn we lid van Amateo. Door internationaal samen te werken bemachtigen medewerkers nieuwe kennis die ze binnen het Friese ecosysteem kunnen inzetten.

UITWERKING VAN DE CULTURELE CODES

Governance Code Cultuur

We onderschrijven de Governance Code Cultuur en passen deze toe, op de hieronder beschreven manier:

De stichting werkt volgens het Raad van Toezicht-model. Daarbij houdt de Raad toezicht op het beleid van de directeur-bestuurder en de algemene gang van zaken binnen de organisatie. De Raad streeft naar de optimale balans tussen toezicht houden en meedenken, en tussen kritische distantie en inhoudelijke betrokkenheid. De benoemingstermijn van leden van de Raad van Toezicht is vier jaar, met maximaal twee herbenoemingen. De samenstelling van de Raad is zo divers mogelijk, voor wat betreft leeftijd, sekse en achtergrond en hebben geen onverenigbare (neven-)functies. Leden ontvangen voor hun deelname aan de vergaderingen een vacatievergoeding. De RvT bestaat momenteel uit: Wiebo de Vries (voorzitter), Fonny Postma, Gerrit Jan Hoogeland, Berni Dijkerman en Jelske Vlasman-De Jong.

De Raad heeft een toezichtkader opgesteld, een gemeenschappelijk referentiekader voor de leden van de Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder. Bij evaluaties ligt dit kader steeds op tafel. Het toezicht krijgt vooral vorm in goede gesprekken over alles wat zich voordoet in de dagelijkse praktijk. Het toezichtkader heeft de volgende onderdelen:

- Visie op en positionering van toezicht;
- De inhoudelijke focus: leidende vragen;
- De werkwijze van de Raad;
- De informatiepositie van de Raad;
- Bepalen of de Raad zijn werk goed gedaan heeft.

De Raad vergadert vier keer per jaar. De directeur-bestuurder is het eerste aanspreekpunt voor de RvT en aanwezig bij de RvT vergaderingen. De accountant is aanwezig bij de vergadering over de jaarverantwoording. Eén keer per jaar evalueert de RvT (zonder directeur-bestuurder) haar werkwijze en stelt het toezichtkader indien nodig bij. De wijze van naleving van de Code is daarbij een vast onderwerp van gesprek. Eén keer per jaar bespreekt een delegatie uit de RvT met de directeur-bestuurder diens functioneren en doet daarvan verslag aan de RvT. Werving voor vacatures gebeurt openbaar op basis van een profielschets waarin de verantwoordelijkheden van de Raad zijn uitgewerkt. De leden van de Raad brengen specifieke ervaring en expertise in vanuit andere maatschappelijke sectoren, zoals het onderwijs en het bedrijfsleven. Daarnaast hebben ze affiniteit met cultuur en geven ze blijk van een goed gevoel voor de maatschappelijke en inhoudelijke context waarin we opereren.

Hun houding is actief en anticiperend, met een goed oog en oor voor relevante signalen van binnen en buiten Keunstwurk. Daarnaast zijn zij in staat de hoofdlijnen van het beleid van de organisatie te beoordelen. Tevens zijn we in gesprek met ATAN (inclusief leiderschap) om een trainee te koppelen aan de RvT, die gedurende twee jaar mee kan draaien.

Fair Practice Code

We onderschrijven de Fair Practice Code en passen deze toe, op de hieronder beschreven manieren:

- *Professionele ontwikkeling* – We bieden werknemers degelijke arbeidsvoorwaarden. We werken met de cao Welzijn. Daarbij horen een goede pensioenvoorziening en verzekeringen tegen arbeidsongeschiktheid. We hebben binnen de organisatie oog voor de professionele ontwikkeling en groei van medewerkers en opdrachtnemers. We bouwen structurele feedback in, er zijn groei- en ontwikkelpaden voor medewerkers, we zorgen voor bij- en nascholing op basis van jaarlijkse POP-gesprekken (persoonlijk ontwikkelplan). Werknemers houden een urenadministratie bij. Wanneer er overuren gemaakt worden, worden deze gecompenseerd met vrije uren in een periode dat het minder druk is. Wanneer dat (in uitzonderlijke gevallen) niet gaat, worden overuren uitbetaald.
- *Duurzaamheid* – We huren ruimte aan de Snekertrekweg in Leeuwarden, in een energieneutraal gebouw. Via de verhuurder kopen we groene energie in. De klimaatinstallaties zijn voorzien van sensoren en een slimme meter. Voor kunstlicht wordt uitsluitend ledverlichting gebruikt. We stimuleren werknemers om voor woon- en werkverkeer de fiets of het ov te gebruiken. Door de ligging nabij het Centraal Station komen gasten voor het merendeel met het ov. Bij de aanschaf van materialen voor activiteiten kiezen we voornamelijk voor tweedehands. We minimaliseren het plasticgebruik. Kopen volledig biologisch voedsel en schoonmaakproducten in. De komende tijd zetten we stappen als het gaat om afvalbeleid, bewustwording verlichting, papier, hergebruik en verdere verduurzaming van horeca en schoonmaak.
- *Gezond werken* – We treffen maatregelen om te voorkomen dat medewerkers mentaal of fysiek overbelast raken. We hebben een werkplek waar je gezond en duurzaam kan werken. Om 12 uur hebben we altijd een gezamenlijk lunchmoment. We hebben oog voor het inbouwen van voldoende pauze. We bieden als organisatie een tegemoetkoming aan voor de sportschool. Aan het begin van ieder jaar maken we afspraken over het opnemen van vakantiedagen.
- *Transparantie financiën* – Gegevens over bedrijfsvoering worden jaarlijks openbaar gemaakt door de jaarstukken (de jaarrekening en het bestuursverslag) te publiceren op de website. In de jaarstukken reflecteren we op de toepassing van de Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit en Inclusie.

Binnen de organisatie zijn we open over projectbudgetten, beloningen, tarieven en salarissen zodat we dit binnen de organisatie op een laagdrempelige manier kunnen bespreken. De financiële verantwoording is helder en transparant. We zorgen ervoor dat gegevens over de bedrijfsvoering waar mogelijk worden gedeeld, zowel intern als extern.

- **Veilig werken** – We voeren een arbobeleid dat erop gericht is om een inspirerende, goede en veilige werkomgeving te bieden. Hierbij worden verschillen in mogelijkheden voor werknemers of opdrachtnemers (stagiairs en vrijwilligers) vermeden. We hebben de beschikking over een externe vertrouwenspersoon. We beschikken over verzekeringen voor medewerkers en stagiairs. We hebben intern een protocol voor ongewenste omgangsvormen.
- **Werken aan fair practice** – We dragen naar alle medewerkers uit dat we tijd en aandacht moeten besteden aan fair practice. Door een jaarlijks gesprek te voeren over fair practice met alle medewerkers. Zodat we bewust zijn wat goed werkgeverschap en goed werknemerschap betekent. We zijn lid van Kunsten '92. Waar mogelijk dragen we bij aan het maatschappelijk debat door deel te nemen aan discussies, kennissessies etc.
- **Diversiteit & inclusie** – We zorgen intern voor een respectvolle omgang tussen collega's. Het kantoor is toegankelijk voor mensen met een beperking. Verder passen we de code diversiteit & inclusie toe, zie hieronder.
- **Eerlijke vergoeding** – Zoals gezegd werken we met de cao Welzijn. Deze arbeidsvoorwaarden gelden voor medewerkers in loondienst. We volgen de loonstijgingen. Medewerkers binnen een functie kunnen elk jaar een periodiek omhoog. Voor zzp'ers hanteren we het volgende principe. Om bij Keunstwurk een gelijk speelveld tussen opdrachtnemers en werknemers te creëren worden bij het vaststellen van de hoogte van het honorarium van een opdrachtnemer de bruto-bruto loonkosten van een vergelijkbare werknemer in loondienst als uitgangspunt genomen (inclusief alle op de loondienst van toepassing zijnde werkgeverslasten, premies e.d.). We doen dit met de rekentool Digipacct. Uitgangspunt is schaal 9 van de cao Welzijn. Zie de toelichting bij de begroting.

Code Diversiteit en Inclusie

We onderschrijven de Code Diversiteit en Inclusie. We willen inclusief en divers zijn, en een veilige thuishaven waar iedereen zich gezien en gehoord voelt. In het activiteitenplan stellen we dat we ons verantwoordelijk voelen om de Code Diversiteit en Inclusie te vertalen naar de eigen activiteiten. Zodat wij bijdragen aan een culturele sector waarin iedereen zich thuis kan voelen, ongeacht culturele achtergrond, gender, seksuele voorkeur, beperking, leeftijd, politieke voorkeur en sociaaleconomische status. Dat betekent dat we uit het comfort van gebaande paden en bekende netwerken moeten treden.

We beseffen dat daarvoor nog een aantal stappen nodig zijn binnen de organisatie. We willen graag de samenstelling van het personeelsbestand, de Raad van Toezicht en inzet externen inclusiever maken. We zoeken nieuwe netwerken op, zoals het platform Fryslân Kleurt, de Queer Factory en jongerenorganisatie Tienskip. We weten bovendien dat niet iedereen evenveel toegang heeft tot kunst en cultuur. We proberen jonge talenten aan te boren in alle hoeken van de samenleving, ook daar waar dat misschien minder vanzelfsprekend is. We kiezen voor meerstemmigheid binnen de thema's van activiteiten en samenwerkingspartners. Met het programma zetten we ons in voor de medewerkers en de groep talenten die groeit in haar diversiteit. Deze stappen zetten wij niet alleen, maar altijd in dialoog met anderen. We geven op de volgende manier concreet invulling aan de Code Diversiteit en Inclusie:

Personeel

- Het team is een afspiegeling van de maatschappij. De medewerkers zijn samengesteld vanuit genderdiversiteit, is bi-cultureel, intergenerationeel en komt van verschillende sociale achtergronden.
- De teamleden werken vanuit verschillende disciplines en eigen specialisaties. Zij worden versterkt door partners van buitenaf. Zo komen deelnemers in aanraking met een breed scala van uitingsvormen en werkwijzen.
- Besluitvorming binnen het team volgt een methode waarin alle stemmen zoveel mogelijk wordt gehoord.
- We houden in planning en taakverdeling rekening met ieders wensen en mogelijkheden.
- Bij vacatures voor zowel personeel als RvT zetten we in op kwaliteiten die wij nog onvoldoende in huis hebben.
- In 2025 volgen alle collega's een training inclusie. Basis daarvoor zijn de uitkomsten van de Scan Diversiteit en Inclusie die we met het team hebben uitgevoerd. En aan de hand daarvan willen we concrete stappen zetten.

Programma

- Binnen de organisatie bieden we een veelzijdigheid aan stijlen, genres en vormen aan. Zo faciliteren we een grotere verscheidenheid aan talenten.
- Wij verbinden, samen met partners, activiteiten en publiek met elkaar voor het vertellen van nieuwe verhalen.
- Activiteiten en optredens met een maatschappelijke insteek vergroten het referentiekader van deelnemers en zorgen voor ontmoetingen tussen jonge talenten en ideeën.
- Wij hebben een persoonlijke en inclusieve werkwijze. Wij werken op maat.

Publiek

- Om alle groepen uit de samenleving te bereiken én te betrekken, richten we ons op het wegnemen van drempels. Iedereen moet zich uitgenodigd voelen om naar de publiekspresentaties van de activiteiten van Keunstwurk te komen. Dit doen we door benaderbaar te zijn (vaak aanwezig op een laagdrempelige plek en het aanbieden van andere contactvormen zoals Whatsapp), vertrouwd te communiceren (door inzet lokale media en informatie op ontmoetingsplekken), de momenten goed te kiezen (bijvoorbeeld rekening houdend met [lokale en diverse culturele] feestdagen), betaalbaar te zijn (zoveel mogelijk gratis toegang en anders korting voor bijvoorbeeld jongeren en mensen met een laag inkomen) en toegankelijke taal te gebruiken (begrijpelijk en waar mogelijk en nodig meertalig).

Partners

- Wij zijn voortrekker in het verbinden van activiteiten aan het culturele ecosysteem in de provincie. Dit doen we om kennis te delen.
- We zoeken naar allianties, ook binnen het sociale domein, door maatschappelijke projecten op te nemen in het programma.
- We speuren naar het bereiken van allerlei doelgroepen in de provincie. We bouwen daartoe in dialoog met het netwerk, het onderwijs en culturele partners aan een constante wervingscampagne.